

Barmhartigheid in Nederland? - (7) over de werken van barmhartigheid

De gevangenen bezoeken

Inmiddels is ze wereldberoemd: Asia Bibi uit Pakistan. De rooms-katholieke Asia komt uit het dorp Ittanwali in het oosten van de Pakistaanse provincie Punjab. Zij kwam in 2009 in het nieuws nadat zij vanwege haar christelijk geloof gevangen was gezet. Asia Bibi werkte samen met tien moslimvrouwen op het land en bood de andere vrouwen water aan. Die weigerden omdat dit door een christen was aangeraakt en daardoor onrein zou zijn. Bibi zou hierop gezegd hebben: *'Ik geloof in mijn religie en in Jezus Christus, die voor van de mensheid aan het kruis stierf. Wat deed jullie profeet Mohammed ooit om de mensheid te*

redden?' Haar reactie veroorzaakte grote woede in het dorp. Asia Bibi werd opgepakt en gevangengezet en op 7 november 2010 veroordeeld tot de dood door ophanging vanwege 'blasfemie' (godslastering) tegen de profeet Mohammed. Bijna 8 jaar later, op 31 oktober 2018 sprak de hoogste rechter in Pakistan Asia Bibi vrij, ondanks vele protesten van Moslimextremisten. Al die jaren in de gevangenis hebben medewerkers van de Nederlandse Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK) haar undercover bezocht en zich ingezet voor haar vrijlating. Inmiddels heeft zij samen met haar gezin asiel gekregen in Canada. Asia Bibi, haar man en beide dochters weten zich in Gods hand geborgen. En dat geeft rust.

Oude Testament en Nieuwe Testament

In de Bijbel kom je meer mensen tegen die zelf in de gevangenis zitten, dan mensen die gevangenen bezoeken. Jozef, Jeremia, Johannes de Doper, Petrus, Paulus en Silas zijn de meest bekende Bijbelse personen die de gevangensmuren van binnen hebben leren kennen.

Wat hunker je dan in de gevangenis naar bezoek, naar mensen die je komen bezoeken en laten merken dat jij nog steeds de moeite waard bent.

Wanneer de apostel Paulus in de gevangenis in Rome wacht op zijn proces komen de arts en evangelist Lucas (2 Timoteüs 4:11) en een zekere Onesiforus (2 Timoteüs 1:16-17) regelmatig bij hem op bezoek om hem te bemoedigen en te ondersteunen.

Opvallend detail: het bezoeken van gevangenen wordt in de Bijbel vooral gedaan door engelen (Handelingen 5:19-20 en 12:7-10).

In de tijd van het Nieuwe Testament is de oproep van Jezus om de gevangenen te bezoeken een noodzakelijk gebod. Er wordt namelijk niet voor je gezorgd in de gevangenis. Als je rijk bent kun je verzorging en/of verpleging betalen, maar anders ben je afhankelijk van hulp van familie of anderen. Vooral de apostelen die rondtrekken en dus geen familie in de buurt hebben, zijn aangewezen op de bezoeken van gemeenteleden. Gevangenschap is in die tijd van christen-vervolging vele malen afschrikwekkender dan tegenwoordig. Barmhartige mensen om een gevangene heen zijn daarom van groot belang.

Verleden en heden

Nergens ben ik gegevens tegengekomen wat de kerk van Jezus Christus de eeuwen door gedaan heeft met de oproep van Jezus om de gevangenen te bezoeken. Wie een bezoek brengt aan het Gevangensmuseum in Veenhuizen of aan de Gevangenpoort in Den Haag kan zich wellicht een voorstelling maken onder welke erbarmelijke omstandigheden gevangenen werden afgezonderd van de samenleving. Ongetwijfeld zullen er – naast familieleden - predikanten en anderen geweest zijn die uit barmhartigheid een bezoek brengen aan gedetineerden.

Wanneer Dietrich Bonhoeffer (1906-1945), de Duitse predikant die in verzet kwam tegen het regime van Hitler, in de gevangenis verblijft bezorgen zijn familie en vrienden briefpapier, eten, sigaretten, kaarsen voor de kerstdagen en zelfs een bos dahlia's. Maar vooral veel boeken.

Jaarlijks belanden in Nederland zo'n 40.000 mensen in de gevangenis. Zelf heb ik een aantal malen een gevangene mogen bezoeken: een familielid en een gemeentelid. In een Huis van Bewaring en in een Penitentiare Inrichting, zoals een gevangenis tegenwoordig heet.

Op 14 november 2018 vierde Gevangenenzorg Nederland haar 25-jarig jubileum. Gevangenenzorg Nederland is een christelijke vrijwilligersorganisatie voor gevangenen, tbs-patiënten en hun familieleden. Hun manier van werken wordt gekenmerkt door de kernwaarden: barmhartige gerechtigheid, respect, vrijwilligheid en competentie. Het doel is om gevangenen te begeleiden naar een hoopvolle toekomst zonder criminaliteit en hun familieleden te ondersteunen tijdens de gevangenschap. Op dit moment zijn 650 vrijwilligers actief. Zij gaan eens in de twee of drie weken op bezoek bij een (ex-)gevangene, tbs'er of familieleden van gevangenen. Zij bieden morele steun en een luisterend oor. Ook denken ze mee bij het zoeken naar woonruimte, werk of contacten met officiële instanties.

Gevangenen bezoeken is makkelijker gezegd dan gedaan. Er zijn verschillende blokkades om een gevangene te kunnen en te mogen bezoeken. Gelukkig dat ook christenen zich inzetten voor deze vorm van diaconaat en pastoraat. Want wat er ook gebeurt in je leven, hoe je ook de fout in kunt gaan: Jezus zegt: 'Ook jij hoort er bij!'

O ja, namens onze kerken is drs. Sjoerd Pos te Amsterdam als justitiepredikant werkzaam. *'Gelukkig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden'* (Matteüs 5:7).

Volgende keer: De doden begraven.

ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden
www.uitdekroontjespen.nl